

[Bertel Dahlgaard.]

Det vil erindres, at jeg bl. a. rejste spørgsmålet om de tilfælde, hvor organisationer tvinger deres medlemmer til at yde økonomisk støtte til deres politiske modstanderes politiske agitation; jeg gentager i dag, at alle former for organisationstvang nu må i søgelyset, og det spørgsmål, jeg her har berørt, må formentlig medføre, at spørgsmålet om politiske partiers finansiering må blive genstand for nærmere overvejelse, ligesom det allerede har givet anledning til udførlige offentlige redegørelser i Norge og Sverige.

Vi står nu over for et folketingsvalg, hvor det sikkert kan siges at de 3 største partier her i salen tilsammen vil anvende mange millioner kroner til valgpropaganda. Det har de selvfølgelig ret til, og det er enhver borgers ret både offentligt og ikke-offentligt at støtte de politiske anskuelser, han ønsker fremmet, men det må være frivilligt. Det er en elementær frihedsret til modstanderes politiske agitation.

Under forhandlingen om dette forslag sidste folketingsår blev det uimod sagt her i tinget påstået, at venstre og det konservative folkeparti på et vist tidspunkt skulle have modtaget 400 000 kr. fra Industrirådet, og jeg minder om, at Industrirådet omfatter medlemmer af alle politiske anskuelser. Jeg spurgte derfor de ærede partier, om de agtede ved det tilstundende valg at modtage økonomisk støtte fra foreninger, hvorved medlemmer tilhørende andre partier rent faktisk tvinges til at yde bidrag til de to partiers valgpropaganda. Det ærede medlem hr. Erik Eriksen svarede mig senere, at hovedparten af tilskuddene til partiet venstre byggede på frivillige bidrag på fra 5 til 10 kr. Det synes jeg lyder overordentlig tiltalende. Det ærede medlem føjede til, at venstre aldrig har modtaget så meget som en femøre, der var klausuleret til bestemte standpunkter. Jeg må sige, jeg havde virkelig ikke tænkt mig, at der forelå kontrakt om bestemte politiske gentjenester, selvfølgelig ikke. Det er imidlertid ikke det, der er tale om. Det, der er tale om, er noget ganske konkret: vil venstre og det konservative folkeparti virkelig modtage store

beløb fra foreninger, som det er givet at medlemmerne af økonomiske grunde er nødt til at være medlem af? Vil de virkelig modtage støtte fra sådanne foreninger, hvorved medlemmer af helt andre partier indirekte kommer til at betale til de to partiers agitation?

Man kan rejse det spørgsmål, om det f. eks. er klogt af Industrirådet selv at yde tilskud af denne art, om det ikke var bedre at undgå det skær, der her følger med; men det skal jeg ikke dømme om. Det er de politiske partier selv, der må holde deres sti ren.

Må jeg nu sige en ting, som jeg virkelig synes er opmærksomhed værd. Jeg har lagt mærke til, at det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen offentligt har sagt, at han finder det urimeligt, at man tvinger fagforeningernes medlemmer til at betale til socialdemokratiets valgfond. Det er i det ærede medlems stilling meget modigt sagt, og det fortjener, ja, det aftvinger respekt. Han har da også fra en socialdemokratisk borgerrepræsentant, landsretssagfører Jens Buhl, været genstand for en særdelses håndfast behandling. Jeg ønsker her i tinget at sige, at jeg føler det beskæmmende, at en jurist virkelig drager den sammenligning, at når alle borgere uanset anskuelser må finde sig i at betale til forsvaret, hvad en lov bestemmer, så må virkelig også en privat forenings eller organisations flertal med rette kunne påbyde sine medlemmer at betale til foreningens politiske modstanderes politiske agitation. Jeg skal afholde mig fra kommentarer, blot præsentere et eksemplar af denne art demokrater.

Jeg skal med disse ord anbefale dette forslag til en saglig og interesseret behandling i et udvalg, som tager alle former for organisationsmæssig tvang op til undersøgelse og behandling.

Henry Christensen: Formålet med det forslag, vi behandler i dag, har jo alene været at tilvejebringe mulighed for en fortsættelse af det udvalgsarbejde, der på grundlag af det tilsvarende forslag sidste år var begyndt.

Det ærede medlem hr. Carl P. Jensen spurgte, hvorfor der ikke var sket videre.